

BARAJ DE JUNIORI „Euclid”
Cipru, 24 ianuarie 2015 (barajul 1)

Problema 1. Determinați toate perechile de numere naturale nenule (x, y) care satisfac ecuația

$$1 + \frac{3}{x} + \frac{2}{y} = \frac{y}{x} + \frac{5}{xy}.$$

Problema 2. Determinați toate numerele întregi n cu proprietatea că $\sqrt{\frac{4n-2}{n+5}}$ este număr rațional.

Problema 3. Fie ABC un triunghi cu $m(\sphericalangle BAC) = 60^\circ$, iar (BD) și (CE) , cu $D \in AC$, $E \in AB$, bisectoarele unghiurilor $\sphericalangle B$, respectiv $\sphericalangle C$. Demonstrați că:

- a) $\sphericalangle BDC \equiv \sphericalangle AEC$,
- b) $BC = BE + CD$.

Problema 4. Se scriu k numere reale ($k \geq 5$) pe o dreaptă astfel încât:

- (a) suma oricăror trei numere consecutive este pozitivă,
- (b) suma oricăror cinci numere consecutive este negativă.

Determinați cea mai mare valoare a lui k pentru care acest lucru este posibil.

Timp de lucru: 4 ore și 30 de minute

Soluții oficiale:

Problema 1. Determinați toate perechile de numere naturale nenule (x, y) care satisfac ecuația

$$1 + \frac{3}{x} + \frac{2}{y} = \frac{y}{x} + \frac{5}{xy}.$$

Soluție:

Eliminând numitorii, ecuația din enunț se scrie $xy + 3y + 2x = y^2 + 5$ sau $x(y+2) = y^2 - 3y + 5$. Deoarece $y = -2$ nu convine, rezultă că $x = \frac{y^2 - 3y + 5}{y+2} = y - 5 + \frac{15}{y+2}$ (*). De aici rezultă că $(y+2) \mid 15$, adică $y+2 \in \{1, 3, 5, 15\}$, deci $y \in \{1, 3, 13\}$. Revenind la (*), obținem soluțiile $(x, y) \in \{(1, 1), (1, 3), (9, 13)\}$.

Problema 2. Determinați toate numerele întregi n cu proprietatea că $\sqrt{\frac{4n-2}{n+5}}$ este număr rațional.

Soluție:

Impunem condiția $\frac{4n-2}{n+5} \geq 0$ care revine la $n \in \mathbb{Z} \setminus \{-5, -4, -3, -2, -1, 0\}$.

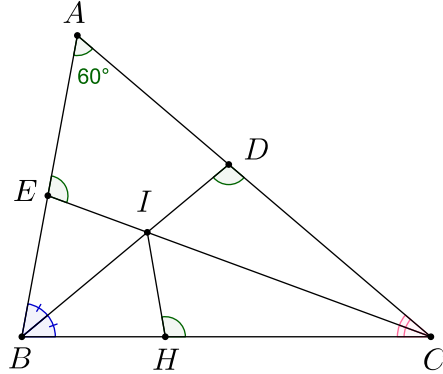
Dacă $\sqrt{\frac{4n-2}{n+5}}$ este rațional, atunci există numerele naturale prime între ele a și b astfel ca $\frac{4n-2}{n+5} = \frac{a^2}{b^2}$. De aici rezultă că $n = \frac{5a^2 + 2b^2}{4b^2 - a^2} = -5 + \frac{22b^2}{4b^2 - a^2}$.

Deducem că $(2b-a)(2b+a)$ divide $22b^2$. Cum factorii $2b \pm a$ sunt primi cu b (dacă d ar fi un divizor comun atunci el ar divide atât pe b cât și pe a), rezultă că $(2b-a)(2b+a) \mid 22$. Observăm că $a = 0$ nu convine, deci numerele $a - 2b$ și $a + 2b$ trebuie să fie divizori diferiți, dar de aceeași paritate, ai lui 22. Cum 22 nu este multiplu de 4, deducem că $a \pm 2b$ sunt impari. Avem cazurile: $a + 2b = 11$, $a - 2b = 1$; $a + 2b = 11$, $a - 2b = -1$; $a + 2b = 1$, $a - 2b = -1$ și $a + 2b = 1$, $a - 2b = -11$. Obținem soluție numai în cazul al doilea, și anume $a = 5$, $b = 3$, ceea ce conduce la $n = 13$.

Problema 3. Fie ABC un triunghi cu $m(\sphericalangle BAC) = 60^\circ$, iar (BD) și (CE) , cu $D \in AC$, $E \in AB$, bisectoarele unghiurilor $\sphericalangle B$, respectiv $\sphericalangle C$. Demonstrați că:

- $\sphericalangle BDC \equiv \sphericalangle AEC$,
- $BC = BE + CD$.

Soluție:

a) Din triunghiul ABD avem $m(\sphericalangle BDC) = 60^\circ + \frac{m(\sphericalangle B)}{2}$.

Din triunghiul BCE , $m(\sphericalangle AEC) = m(\sphericalangle B) + \frac{m(\sphericalangle C)}{2} = \frac{m(\sphericalangle B)}{2} + \frac{m(\sphericalangle B)}{2} + \frac{m(\sphericalangle C)}{2} = \frac{m(\sphericalangle B)}{2} + 90^\circ - \frac{m(\sphericalangle A)}{2} = \frac{m(\sphericalangle B)}{2} + 60^\circ = m(\sphericalangle BDC)$.¹

b) În triunghiul BCD avem $m(\sphericalangle BDC) = 60^\circ + \frac{m(\sphericalangle B)}{2} > \frac{m(\sphericalangle B)}{2} = m(\sphericalangle DBC)$, deci $BC > CD$. Atunci putem alege $H \in (BC)$ astfel ca $CH = CD$. Vom arăta că $BH = BE$.

Dacă I este punctul de intersecție a bisectoarelor unghiurilor triunghiului ABC , avem $\sphericalangle ICD \equiv \sphericalangle ICH$, $IC = IC$ și $CD = CH$, deci triunghiurile ICD și ICH sunt congruente (ULU). Rezultă că $\sphericalangle CHI \equiv \sphericalangle CDI \equiv \sphericalangle AEI$, de unde $\sphericalangle HIB \equiv \sphericalangle EIB$. Atunci triunghiurile BEI și BHI sunt congruente ($\sphericalangle HIB \equiv \sphericalangle EIB$, $IB = IB$ și $\sphericalangle HBI \equiv \sphericalangle EBI$), deci $BE = BH$. Rezultă atunci că $BC = BH + HC = BE + CD$.

Problema 4. Se scriu k numere reale ($k \geq 5$) pe o dreaptă astfel încât:

- (a) suma oricăror trei numere consecutive este pozitivă,
- (b) suma oricăror cinci numere consecutive este negativă.

Determinați cea mai mare valoare a lui k pentru care acest lucru este posibil.

Soluție:

Pentru $k = 5$ putem lua numerele $4, -7, 4, 4, -7$ care îndeplinesc condițiile (a) și (b).

Pentru $k = 6$ putem lua numerele $4, -7, 4, 4, -7, 4$ care îndeplinesc condițiile (a) și (b).

¹ Se știe că $m(\sphericalangle BIC) = 90^\circ + \frac{m(\sphericalangle A)}{2} = 120^\circ$, deci $ADIE$ este inscripabil, de unde rezultă a).

Vom arăta că pentru $k \geq 7$ nu mai există numere care să îndeplinească cele două condiții. Presupunând contrariul, dacă a, b, c, d, e, f, g sunt șapte numere consecutive din cele $k \geq 7$, atunci din (a) rezultă că $a + b + c > 0$ și $c + d + e > 0$, deci $(a + b + c + d + e) + c > 0$. Dar din (b) avem că $a + b + c + d + e < 0$, deci trebuie ca $c > 0$. Analog se arată că $d > 0$ și $e > 0$.

Din $(a + b + c) + (d + e + f) > 0$ și $a + b + c + d + e < 0$ și $b + c + d + e + f < 0$ rezultă $f > 0$ și $a > 0$. Analog se arată că $b > 0$, $g > 0$. Așadar $a, b, c, d, e, f, g > 0$, ceea ce contrazice (b).

Prin urmare, numărul maxim de numere cu proprietatea din enunț este $k = 6$.